

199

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

VIORICA HUBER

STRANIA MALADIE SIDERALĂ

EDITATA DE REVISTA
ȘTIINȚA și TEHNICA

99

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

VIORICA HUBER

STRANIA MALADIE SIDERALĂ

VIORICA HUBER

Strania maladie siderală

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul IX – Nr. 199 – 1 martie 1963

În numărul 200 al Colecției „Povestiri științifico-fantastice", vom începe publicarea celebrului roman al lui

JULES VERNE

„Cele cinci sute de milioane ale Begumei"

La sfîrșitul broșurii de față, reproducem cîteva dintre ilustrațiile ediției originale.

Coperta-desen: NIC. NICOLAEV

VIORICA HUBER

Strania maladie siderală

Cîtă vreme trecuse de cînd tot cădea, sorbit egal de spaţiul cosmic ca de o apă neagră, nesfîrşită, Ad nu mai ştia să calculeze în măsuri terestre. La început crezuse că moare şi întîmpinase cu nerăbdătoare satisfacţie vîrtejul intens şi plumbuit ce-l cuprinsese, avid, chiar din clipa în care se desprinsese de resturile astronavei sale. Dar nu era moartea. Moartea, pe care o dorea acum atît şi o aştepta fără temeri, ca pe o eliberare definitivă de chinul conştiinţei sale, îl ocolise iarăşi.

Fusese numai un lung şi istovitor leşin. Îşi revenise cu o ciudată senzaţie de inerţie totală — fizică şi sufletească.

Închis în costumul de protecţie ca într-un al doilea înveliş trupesc al său, zburătorul pămîntean călători astfel, indiferent şi vlăguit, ceasuri sau poate zile...

Abia într-un tîrziu desluşi vuietul acela prelung, care devenea din ce în ce mai amplu. Părea că însuşi timpul se materializase şi-i trece — fluviu imponderabil şi lent — pe lîngă tîmple... Sau poate izvora din corpul său, ca dintr-o neştiută fîntînă de unde, şi-l purta apoi cu sine, amestecîndu-i gîndurile şi senzaţiile într-o curgere uniformă şi adînc foşnitoare... Nimic nu mai exista în jurul său şi pentru el în afara acestui vuiet continuu, care-l ducea, ondulat, prin univers...

Dar iată că, prin foşnetul amplu, îşi făcu loc un zgomot cunoscut, deşi abia perceptibil. Cineva ciocănea slab într-un perete aproape inert. Tic-tac. Tic-tac. Şi, dintr-o dată, Ad îşi auzi inima. Fluviul vuitor îl purta mai departe, şi mai departe, însă foşnetul lui se integra treptat în bătaia înceată a unei inimi omeneşti.

„Am rezistat" — gîndi astronautul, și, concomitent cu redeșteptarea cunoștinței sale, sfîșierea sufletească îi apăru din nou parcă și mai acut.

Timpul continua totuși să nu existe încă pentru el. Tic-tac. Tic-tac. Oare de cînd „cădea" astfel, supt de spațiul negru, în această durată egală și nedefinită ?

Ad știa însă acum că e atras — întocmai cum calculase inițial — de masa încă nevăzută a micului satelit de hafniu al lui Procion.

Cu o sforțare supraomenească a mușchilor feței, zîmbi amar : „Nu mai am mult și, în sfîrșit, voi muri. De ce n-am făcut-o mai devreme ? De ce nu m-am sinucis după ce i-am văzut pe Eyra și pe copii fără viață ? Morți din pricina mea, ei, copiii mei, soția mea..."

Își puse încă o dată întrebarea, cu o luciditate epuizată, și de rîndul acesta nu mai găsi în el puterea de a suferi.

Călătorea, sfîrșit, inert sufletește, prin Cosmosul orb și își rememora faptele, descompunîndu-le în grupuri de imagini, mereu aceleași și toate văzute din afară, ca și cum ar fi fost demult de tot trăite și parcă de un altul și nu de el...

...Se vedea ca într-o ceață pe el și pe Eyra, înainte de plecare, lucrînd pe stația lor, „Constructor 14", de lîngă Marte...

Puneau împreună la punct, pentru zborul de experiment, o astronavă superfotonică, pe care el o proiectase cu ani în urmă.

Zărea chipul Eyrei luminos și viu, așa cum îi zîmbise în clipa cînd îi ceruse să-l ia de bărbat și să se îmbarce amîndoi spre Procion.

Zîmbetul ei era atît de spontan, de fericit și totuși exprima atîta contrariere, că Ad, atunci, nu se putuse stăpîni și rîsese prea tare în tubul vorbitor, aproape să-i spargă fetei urechile.

Erau amîndoi echipați de lucru. Și, cu toate că se mișcau prin vid lejeri, cu gesturile suple ale unor balerini-înotători, siguri în mediul lor fluid, totuși, ca aparență, așa încotoșmănați în costumele de scafandri, purtînd legate de ei imensele butelii pentru sudură, aduceau mai

mult cu nişte mici balene plutitoare decît cu nişte dansatori.

El stătea cu capul în jos şi fixa o ultimă placă exterioară la fuzelajul rachetei. Eyra se găsea exact în faţa ochilor lui, în picioare însă, pendulînd graţios, dar oarecum comic în centura care o lega de corpul navei.

Vedea jetul orbitor al furtunului de lac antigravific cu care fata „patina" corpul metalic al navei, ca să-l apere de încălzire şi de atacul meteorilor.

Era foarte concentrată, nu bănuia că Ad o priveşte şi — de încordare — îşi muşca puţin buza de jos.

Desigur, nu fusese un moment chiar prea bine ales pentru o cerere în căsătorie. Ad ar fi putut găsi atîtea clipe şi atîtea alte „decoruri", nu acest cadru oarecum prea tehnic, cu care se deprinseseră laolaltă încă de mult.

Dar cît de noi şi de apropiate li s-au părut apoi recile sclipiri ale astrelor în decorul imens şi mut al cerului marţian!

Au pornit după lucru spre staţia lor, legaţi cu aceeaşi centură, ca să nu se depărteze prea mult unul de celălalt la vreo mişcare mai bruscă.

Ad vedea, ca pe o peliculă exactă, acel zbor... Înaintau prin vid, în salturi line, virînd împreună, împingîndu-se unul pe altul, schimbîndu-şi în joacă direcţia, rîzînd, răsucindu-se mereu, ca să se poată privi mereu...

Eyra zîmbea, cu ochii ei albaştri uşor micşoraţi. Viziera căştii îi era într-un colţ pătată cu un grăunte de materie silicioasă, ca şi cum se prelinsese de undeva o lacrimă de argint-viu.

...Şi mai tîrziu, în nava lor ce gonea egal spre alte constelaţii, Eyra zîmbise la fel de fericită şi de surprinsă atunci cînd, după o analiză făcută, înţelesese că avea să nască doi copii deodată şi nu unul, cum aşteptau ei... Doi gemeni, ca şi sorii dubli a căror astrogeneză voia s-o descifreze pe parcursul drumului lor spre Procion...

Ad revedea salopetele micuţe, albastre cu ape azurii, pe care Eyra le croise din două costume mari, de ale lor... Ce caraghios se mişca fetiţa prin camera astronavei în salopeta albastră cu azuriu... Ca o ciudată broscuţă săritoare...

Mai ales cînd, ca să-i facă ei pe plac, se jucau „de-a huța-huța", „de-a imponderabilitatea" și el suspenda gravitația din interiorul camerei celei mari. Atunci, fetița, urmărită de Vil, fratele mai grăsuț și mai greoi, „zbura" ca o minge, pe care și-o „pasau" el și Eyra, în glumă, iar Vil nu o putea prinde mai niciodată...

Ad își porunci să nu mai retrăiască acele amintiri care îi făceau nespus de rău. Să nu se mai gîndească... Să nu mai vadă...

Dar zadarnic ! Gîndurile îi reveneau la aceleași și aceleași lucruri mărunte, familiare și atît de adînc imprimate în el... Cel mai ades vedea însă catastrofa. Ca și cum izbucnea încă o dată. Ca și cum o trăia, aievea, încă o dată.

Vedea acul roșu, oscilînd înnebunit pe cadranul calculatorului cibernetic : 100... 80... 100... 125... Ce-l dezlănțuise oare ? Nici acum nu știa. Știa doar că, deodată, cînd intraseră în raza de atracție a lui Procion, fără pricină, motorul 4 de frînare se blocase, iar rezervele nu mai ascultau de comenzile automate. Trecuse el în camera de comandă.

100... 20... 125... Și ochii plini de groază ai Eyrei din clipa cînd strigase : „Explozie la motorul 4 !" Apoi prea iute, mult prea iute, lumina aceea intensă, dilatîndu-se, înghițind totul, totul, în afara manetei pe care o trăsese automat...

În Cosmos se mai roteau, poate, resturi din corpul navei, în jurul cărora gravitau trupurile neînsuflețite ale Eyrei și ale copiilor... Era întuneric, numai întuneric...

De unde a răsărit deodată semnalul acesta luminescent, albăstrui ? Șerpuia și se stingea. Trecu pe lîngă Ad. O dată, de două ori, de cîte ori ? „Poate că mi se pare, poate că e un miraj — gîndi el indiferent. Nu vine dinspre satelitul lui Procion. Și nu poate fi emis de vreun corp ceresc. Iar alte astronave n-am detectat prin apropiere. Numai Sõrren, de pe nava lui satelit, ar fi putut să intercepteze apelul meu. Să-l intercepteze, dar nu să-mi și răspundă. Și, în nici un caz, acum, nu va mai putea sosi la timp, cum s-a întîmplat la prima noastră cursă spre Alfa. I-ar trebui cel puțin două luni de zbor pînă aci și...

Aşa e mult mai bine, Sõrren, prietene... E mult mai bine, crede-mă...“

Văzu din nou lumina sfîrtecătoare a exploziei, din care creşteau, negre, zbuciumate, siluetele Eyrei şi ale copiilor, rotindu-se într-un cer străin, depărtat, pustiu.

O voce din afară, deşi a lui, spunea monoton, obsedant : „E bine că nu te-ai sinucis. E mult mai bine. Nici un om al veacului al XXXVII-lea nu are acest drept. E bine că totuşi capsula ta de rezervă a rezistat exploziei şi că ai dus astfel pînă la capăt sarcina ştiinţifică pe care o aveai. Datele trimise înainte şi după catastrofă vor ajunge, desigur, la cea mai apropiată centrală-satelit a Pămîntului.

Şi, obiectiv judecînd, vina exploziei nu e a ta. N-o puteai prevedea cu calculele făcute de pe staţie şi nici de pe centrala pămîntească. Singura, marea ta vină e că ai supravieţuit în vreme ce Eyra şi copiii sînt morţi...

Măcar de-ai fi din nou pe Pămînt. Poate că acolo ai rezista, nu te-ai frămînta atît...

Foarte bine că nu ţi-ai luat viaţa imediat. Datele trebuiau transmise oamenilor. Rămîi în capsula ta de rezervă, liniştit, pînă primeşti dispoziţia Centrului de zbor. Pînă atunci însă te îndrepţi fără vrere spre acest satelit pustiu şi otrăvitor. Te aşteaptă o descompunere lentă, groaznică, în atmosfera de clorură de hafniu, cînd nu vei mai avea oxigen. Dar fiindcă unu la mie ai şansa să fii salvat, nu vei fi un sinucigaş e drept, ci un accidentat. Foarte bine că nu te-ai sinu...“

Ad făcu un gest cu mîna de parcă ar fi vrut să înlăture vocea aceea exasperant de lucidă. Simţi imediat un şoc în umăr, în tîmple, şi, brusc, durerea îl cuprinse din nou.

Pe dinaintea ochilor îi şerpuiră alte lumini albastre.

„Oare sînt într-adevăr semnale ? Sau e zvîcnetul sîngelui ? Tot albastru, cu ape aurii, erau şi costumele purtate de copii... I-am omorît !“ gemu Ad. Îşi aduse mîna spre piept şi vru să-şi sfîşie costumul protector, dar efortul făcut îl epuiză definitiv şi leşină din nou, de data asta pentru o vreme şi mai lungă.

. . . .

Undele albăstrii alergau sinusoidal pe fondul negru al cerului mereu şi mereu. Cîte unele, în voluta lor dansantă,

treceau peste un punct mic, cenușiu, luminîndu-l slab. Un singur punct, cenușiu, care se deplasa prin spațiu foarte încet, în direcția masei planetare cafenii, ce ocupa trei pătrimi dintr-un ecran telecosmic.

Un singur punct cenușiu — meteorit uman, singuratic, lunecînd lent prin beznă, printre spiralele albastre...

Apoi cineva stinse teleecranul, și undele viorii, minusculul meteor uman și masiva umbră convexă planetară, care-l atrăgea, se topiră în aceeași lumină argintie, ce invadă iarăși încăperea, ca un metal fluid opalescent.

— Se îndreaptă, așadar, spre satelitul B al lui Procion. De ce nu a mai rămas în capsula metalică? Era mai apărat și ar fi putut să ne răspundă prin unde radio.

— N-a avut încredere în apelul pe care el însuși l-a transmis Cosmosului. Și, în plus, nici nu ne putea vedea. N-a sesizat nici înainte de catastrofă apropierea navei noastre de el.

— Semnalul nostru însă trebuie să-l fi zărit. Numai dacă ar fi fost inconștient nu l-ar fi văzut.

— Crezi, într-adevăr, că ei pot recepționa raza a 16-a?

— Desigur. Am calculat precis. Nu uita că în atmosfera Terrei, a cărei transmisie o prindem de cîțiva livi, lumina se divide în 7 culori esențiale, printre care e și raza a 16-a.

— Poate, într-adevăr, a văzut-o, dacă nu și-a pierdut cunoștința... Oricum, în mai puțin de 45 de zenori va cădea, inevitabil, pe solul acestui satelit, dens și pustiu. Să acționăm imediat.

— Bine. Tu rămîi pe sinusoidă. Eu o să zbor în ajutorul pămînteanului închis numai în învelișul individual. Cred că nu voi ajunge decît cu 1/5 zenori după el.

— Pentru el va fi poate tîrziu. Grăbește-te, să sperăm că nu e o intervenție inutilă. Totuși Centrul galactic are nevoie de noi nu aici, ci în sectorul 11. După ce-l vei salva pe pămîntean, îl luăm cu noi și-l vom lăsa pe Terra, la întoarcere.

. . . .

Cînd Ad se deșteptă, se afla întins pe spate, pe un sol dur, de bolovani verzi-cocliți, din care se desprindeau aburi opaci și gălbui. Deși intact, învelișul său de protecție

i se strînsese scorţos pe trup. Ceva cald îi şiroia pe ceafă. Se lovise pesemne la cap, căci şi-l simţea imens de mare şi de greu şi-i vuia ca un clopot agitat de o forţă implacabilă şi neîndurătoare. Respira anevoie, şi această simplă mişcare reflexă îl umplea de o vibrare dureroasă, încordată, în care fiecare celulă a corpului sta gata să plesnească.

Ce era mai ciudat însă erau spectrele luminoase şi umbrele care-i dansau halucinant pe dinaintea ochilor. Din fiecare respiraţie a sa păreau că ţîşnesc nişte jerbe cromatice, ca într-un joc de artificii. Stîrnite de palele lor verzi, roşii şi galbene, nişte forme transparente se închegau din spaţiul înconjurător, ieşeau din bolovanii cocliţi şi-l împresurau, prinzînd din ce în ce contururi mai precise şi colorîndu-se în nuanţe diferite, pălind şi reaprinzîndu-se parcă la fiece inspirare şi expirare a lui.

Ad începu să vadă, întocmai ca într-un coşmar, chipuri fantastice de monştri, cu braţe tentaculare şi corpuri gelatinoase, şiruri de vite cu ochi îngrozitori, fosforescenţi, haiticuri de lupi roşii ca jarul şi de fiare negre, care veneau, veneau spre el, în tăcere, dar din ce în ce mai agresiv.

„Sînt lovit la cap şi am vedenii — îşi spunea cosmonautul pămîntean, căutînd să se stăpînească. Sau poate e efectul gazului de hafniu, care a pătruns printr-o fisură în costumul meu cosmic. Atunci am să mă şi sufoc."

Cu toate că-şi spunea într-una aşa, nu izbuti să-şi domine tensiunea nervoasă care-l cuprindea tot mai mult. Închise pleoapele. Zadarnic. Imaginile colorate şi monstruoase se desfăşurau mai departe, lunecau peste el tot mai dese. Nu simţea decît o căldură lichidă în cap şi această vibrare stranie a întregului său trup, vibrare din care se desfăceau jerbele de artificii haotice.

O obsedantă senzaţie că monştrii îl ating totuşi, că îl apasă şi îl devoră îi trezea o spaimă ancestrală, cum nu mai cunoscuse nicicînd.

Era o luptă desperată cu fantasmele propriului său sistem nervos, excitat şi bolnav, şi Ad se concentră cît putu să nu cedeze groazei şi să nu înnebunească de tot.

Încercă să se tîrască, să se mişte, dar o forţă gravitaţională uriaşă îl ţinea ţintuit pe solul colţuros al acestui satelit greu.

Nemişcat, cu faţa în sus, sta şi aştepta moartea. Trupul îi vibra mai departe, interior, şi vedeniile multicolore continuau să danseze sub pleoapele-i închise.

După un răstimp care-i păru nesfîrşit, tensiunea slăbi, capul i se limpezi puţin, culorile şi formele dispărură, şi Ad deschise ochii.

Privi multă vreme prin vizieră cerul gălbui, a cărui lumină lichidă ca de clor îl obosea şi-l descuraja.

Din cînd în cînd lunecau în înalt mase cafenii de nori solizi, ca nişte sloiuri lente, plutitoare... Nicăieri însă nu se zărea vreun Soare sau vreo fereastră mai transparentă către alte constelaţii. Numai şi numai acea apăsătoare şi fixă perdea gălbuie, sfîşiată uneori de trecerea norilor opaci şi cafenii.

O tristeţe exasperantă îl năpădi. Dorea, aşa cum un rătăcit prin pustiu doreşte un strop de apă, să vadă măcar pentru o secundă lumina solară — fie şi a lui Procion —, dar o lumină familiară şi tonică, mîngîioasă şi adevărată.

Se concentră să-şi amintească un răsărit de soare pe Pămînt, ca măcar retrospectiv să regăsească lumina visată. Dar efortul cerebral îi declanşă iarăşi vibrantele halucinaţii colorate, care puseră stăpînire pe el mai acerb.

„Clor, verde, roşu, roşu, negru — fosfor, galben, jar şi iarăşi negru — clor, verde, roşu, opriţi-vă! Vreau o rază de soare, o singură rază!“ — gîndea încordat şi ameţit astronautul pămîntean, simţind că-şi pierde minţile.

Şi, în timp ce spectrele obsesive îl chinuiau, dorinţa de a se sinucide îi reveni brusc, cu o netezime surprinzătoare. Ştia acum ce voia. Voia să curme cît mai grabnic jocul amintirilor, al spaimei şi al tristeţii sale.

După multe sforţări izbuti să-şi desfacă puţin, la gît, fermoarul scafandrului său sideral. Un curent îngheţat îl izbi din plin. Începu să respire greu. Ochii săi, deschişi larg, fixau norii opaci, cafenii, care parcă se spărseseră acum. Prin golul lor, înainta vertiginos spre el o fiinţă de statură şi formă umană, înfăşurată într-un halo strălucitor, elipsoidal, transparent. Cînd aceasta ajunse deasupra navigatorului pămîntean azvîrli peste dînsul o plasă luminoasă, aurie.

E Soarele, gîndi sleit Ad și pentru a doua oară de la explozia navei sale crezu că în clipa următoare va muri.

. . . .

Oare era moartea senzația aceea odihnitoare, calmă, în care se scufundă dintr-o dată ?

Oare era moartea visul acela straniu, nedeslușit pe care-l străbătea acum ?

Căci totul avea pentru el aparența unui vis, în care plutea, în afara voinței lui, pe jumătate conștient, ca într-o narcoză...

Visa că se află într-o cosmonavă necunoscută, iluminată în argintiu și care avea completă vizibilitate în afară, dar înăuntrul căreia el nu putea distinge nimic și pe nimeni.

Visa, sau poate vedea, cum se afundă vertiginos în Calea Lactee, trecînd în zbor pe lîngă sori galbeni, albaștri și albi, printre sisteme stelare străine, învăluite în nori lăptoși, cu nuanțe portocalii.

Visa că se apropie de o constelație neștiută, care alcătuia pe ecranul vast și negru al cerului un fel de aripă aurie.

Aripa se făcea din ce în ce mai distinctă, mai mare. Apoi, prin peretele transparent al navei, se văzu numai o stea albastră, dublă, cu zece planete micuțe împrejur.

Un glas cu inflexiuni moi și stranii rostea cîteva sonuri necunoscute. Un altul îi răspundea, la fel de melodios și neînțeles.

Ad se strădui o vreme să rețină ceva din acest limbaj străin sieși. Dar era atît de obosit și de neputincios, că renunță și se adînci iarăși în semiconștiența și indiferența sa. Nu dorea decît să se termine cît mai repede acest vis, acest preludiu nemeritat de dulce al înnoptării definitive a conștiinței sale, și să moară, să moară, să moară... Gîndul morții îl stăpînea obsedant. Oare îl rostise și în vis ? Oare vorbise, povestise sau i se păru numai că înșiră, monoton, epuizat, toate acele dureroase amintiri pe care nu le putea uita ?

După un răstimp se mai liniști sau poate se trezi. Il învăluia aceeași lumină argintie, prin care nu putea zări pe nimeni Totuși cineva, un însoțitor invizibil, a cărui voce,

cu inflexiuni atît de mîngîioase, îi părea oarecum familiară, rosti deodată într-o limbă cunoscută și de navigatorul pămîntean :

— Îți poți dezbrăca vechiul tău înveliș de protecție. Noi am izbutit să-ți creăm un alt înveliș și ți-am refăcut sistemul respirator, fiindcă plămînii tăi fuseseră arși de gazul de hafniu. La drept vorbind, glumi glasul străin, erai mort, dar te-am readus la viață, deși se pare că nu asta doreai, în ultimă instanță.

Ad vru să spună că nu e un laș, dar nu izbuti decît să articuleze două-trei sunete greoaie. Se iscă apoi un scurt dialog nedeslușit, purtat pare-se în contradictoriu de cele două ființe din astronava străină. Apoi, din nou, vocea mlădioasă i se adresă pămînteanului în limba lui :

— Nu te sforța să vorbești. Știm totul despre tine. Știm ce ai gîndit în clipa așa-zisei morți și ce gîndești acum, căci avem un aparat pe care l-am conectat cu sistemul tău cerebral și la care ți-am „citit" întreaga ta viață. Am interceptat și apelul pe care un prieten al tău numit Sõrren (vocea detașa sunetele cu o moliciune stranie) l-a trimis în Cosmos ca să te caute, să te salveze, să nu te lase singur. În constelația de unde venim, legea noastră dintîi este legea prieteniei, a sacrificiului pentru semenii tăi. De aceea, răspunzînd apelului lui Sõrren, ne-am luat această obligație în numele lui. Am întîrziat cu doi greni din timpul nostru și te-am adus la bord — așa mi se pare că se spune la voi... După o pauză,vocea continuă să explice : Sõrren ne-a deslușit cum funcționează în mod normal organismul vostru și ce metabolism aveți. Fiindcă ai suferit, în afară de intoxicația plămînilor, și de un traumatism cerebral — cu unele țesuturi nervoase distruse —, nu te puteam lăsa să aștepți o navă medicală de pe Terra și nici nu o puteam aștepta noi, acolo, pe satelitul lui Procion, căci trebuie să ne îndeplinim o sarcină precisă în sectorul 11 infragalactic, și fiecare gren pierdut ar putea-o zădărnici.

Așadar, te-am luat cu noi la drum... Dar, fiindcă cerebrosemnalizatorul nostru ne informează, în continuare, că ai încă perturbări grave, am hotărît să te operăm imediat și apoi să te supunem unui tratament cu raze infrasonice pe unul dintre asteroizii din drumul nostru, unde există

pentru tine climatul prielnic. Prin operaţie trebuie să-ţi redăm echilibrul metabolic, urmînd ca — pînă la înapoierea noastră de pe centrul 11, cînd te vom duce îndărăt, către Terra — să te refaci din punct de vedere psihic pe asteroid, în condiţiile de-acolo.

Pentru aceasta, am cerut aprobarea şi controlul centrului nostru galactic. Experienţa e aproape sigură, dar implică un anume risc, pe care tu trebuie să ţi-l asumi sau nu.

Vocea se înăspri puţin şi, cum Ad stătea mut şi indiferent, urmă, cam şovăitoare :

— Există un oarecare risc, dar ai de ales între moartea propriu-zisă, care ar decurge din obsesia ta — căci noi nu te putem păzi încontinuu de sinucidere —, şi între viaţă, chiar dacă ar fi o viaţă diferită de cea pe care ai trăit-o mai înainte, ca astronaut. Îţi vom aplica o abluţie cerebrală cu unde speciale, care-ţi va vindeca leziunile creierului, dar în acelaşi timp vei uita multe dintre cunoştinţele tale. Pe asteroid nu vei întîmpina nici un pericol şi, sperăm, te vei simţi liniştit, vei uita... Ei, ce zici, consimţi la acest tratament ?

Ad nu răspunse. Înţelesese acum că nu visează, că-şi revenise, cel puţin pentru o vreme, dar oboseala şi indiferenţa împlîntate în el ca nişte subtile rădăcini ale unor trunchiuri parazite îi vlăguiau voinţa de acţiune şi de gîndire, îl împietriseră. „Mi-e tot una. Faceţi ce vreţi cu mine" — ar fi rostit el dacă s-ar fi străduit să-şi expună gîndul. „Mi-e tot una. La urma urmei, era mai bine dacă aş fi murit..."

Simţi deodată că-i lunecă de pe trup vechiul costum sideral, şi respiraţia i se făcu uşoară, liniştită, de parcă ar fi adormit. I se păru că totul fusese, iarăşi, numai închipuire şi că, pe încetul, pătrunde într-alt vis, la fel de neaşteptat şi de straniu ca şi întîiul...

★

Se făcea că se află pe o plajă, la marginea unei mări albastre şi neclintite, ca un safir uriaş, în oglinda căreia zăreai doi sori gemeni — albi ca de metal incandescent şi încercuiţi de un halo imens, în nuanţe violete şi purpurii.

Era liniște. Ad mergea și pasul i se afunda în nisipul plăjii, mov-argintiu, și-atît de fin, încît umbletul părea plutire. Se opri la un moment dat și culese din nisip o scoică triunghiulară, mare cam cît palma lui, cu o față violetă și mătăsoasă și cu cealaltă irizată în sidef și argint. Abia o atinse și ea se sfărîmă, ca o aripă de fluture, lăsîndu-i pe degete doar o pulbere moale.

„Cîte veacuri și cîte aripi de siliciu se vor fi scuturat ca să aștearnă această plajă de mătase și ametist?“ — gîndi el, visător, și-și plimbă privirea de la un orizont la altul. Pe țărm, acolo unde plaja violetă întîlnea purpura imensului halo ceresc, se profila un podiș cu niște umbre neclintite, ca niște dințate șiruri de munți scunzi, violeți și coralii. Sau erau conglomerate din roci corespunzînd atît de geometric culorilor? Se îndreptă spre ele mai mult plutind decît mergînd.

Solul acestui țărm străin nu-i reținea pasul. Zburătorul pămîntean se simțea aproape imponderabil și înainta spre podișul muntos, ușor și iute, ca în vis. Cînd se apropie, înțelese că umbrele care răsfrîngeau culorile cerului și ale plăjii erau păduri, stranii păduri de trunchiuri neclintite, subțirele, silicioase, albe-translucide, cu noduri mate din loc în loc. Unele erau înalte cît niște domuri, altele abia cît trestiile terestre, dar toate erau dispuse în largi semicercuri concentrice, răsărind din același brîu de rocă de culoarea mărgeanului pal. Părea că o lavă trandafirie le zidise laolaltă rădăcinile, lăsînd să se înalțe spre văzduhul limpede, violet mii de brațe minerale, transparente. „Întocmai ca în coloniile de corali de pe pămînt, trunchiurile împietrite ar fi putut adăposti cîndva viața“ — gîndi Ad și, dintr-un salt lin, trecu deasupra unui șir de trestii, cît el de înalte, care-i închideau orizontul. Privite de sus în jos, trunchiurile de siliciu erau retezate la vîrf și semănau cu niște țevi de sticlă, goale în interior.

Sări sau zbură peste cîteva șiruri de acestea și se pomeni la un moment dat de partea cealaltă a zidului de tuburi împietrite. Înaintea lui Ad se adîncea acum o depresiune rotundă, specifică unui crater vulcanic, stins desigur, căci în valea de rocă trandafirie creșteau, bogat, doar smocuri vegetale albastre și verzi, tufișuri de plante nenumărate, coborînd spre lacul format în centru.

Alte frunze, late, verde-strălucitor, de pe mal purtau ciorchini violeţi brumaţi, ca nişte struguri. Astronautul pămîntean rupse un ciorchine şi gustă cîteva boabe. Aveau o aromă vagă de portocală şi ananas, erau răcoritoare şi acrişoare, cu mulţi sîmburaşi albaştri.

Dar, în afara acestor fructe şi a smocurilor de iarbă verde şi albastră, deocamdată nu desluşea nici o altă urmă de viaţă. Totul părea adormit, pustiu, împietrit.

De cealaltă margine a craterului creşteau, parcă printr-un geologic joc simetric, cu o corespondenţă perfect semisferică, alte păduri de trunchiuri sticloase, translucide, şi dincolo de ele se întindea altă plajă de ametist şi apoi marea albastră...

„Mă găsesc, aşadar, pe un ostrov vulcanic răsărit din oceanul acestei planete străine cine ştie cînd... Şi de unde oare vin? Cine sînt?" În mod nedesluşit, Ad îşi amintea că e un om, un astronaut, că a venit de departe, de pe o planetă numită Terra, şi că e foarte, foarte obosit. Dar altceva despre sine nu mai ştia. Putea însă raţiona şi putea percepe senzaţiile şi imaginile imediate cu o intensitate nouă, mîngîioasă, ca într-o euforie.

Se lungi pe stîncă, la marginea zidului concav de trestii. Roca trandafirie se adaptă corpului său ca o materie plastică, buretoasă. Privi trunchiurile de siliciu. Spre bază erau poroase, cu fine deschizături triunghiulare — suprapuse liniar — prin care, probabil, odinioară, circulase apa mării.

Ad numără mecanic, pe o trestie de-o şchioapă, cîte trei şi patru orificii triunghiulare, înşirate asemenea găurelelor pe un fluier de os. Părea aproape un fluier de copil. Undeva, cîndva, el se jucase turnînd din sticlă ceva similar, un fel de nai, pentru un băieţaş care voia să aibă un instrument muzical. Se întîmplase aceasta, parcă, pe o astronavă...

Dar cînd?

Amintirile sale erau prea fugitive şi difuze ca să le prindă înţelesul. Se luminau o clipă, apoi se pierdeau îndată în abisul unei tristeţi ininteligibile pentru el.

Fără să ştie pe deplin de ce, astronautul pămîntean suspină.

Şi iată că, împrejurul său, suspinul său se amplifică şi vui ca într-o orgă gigantică, prin mii de tuburi... Un singur suspin, şi ecouri multiple, jocuri de sunete stranii, profunde, ample ca marea în furtună se deşteptară... Un singur suspin, şi trunchiurile de siliciu care încercuiau valea rotundă, întocmai ca o cupolă inversată, vibrară, cu o rezonanţă răscolitoare, ca o imensă orchestră de tuburi şi strune. Sonurile se pierdeau şi reveneau iarăşi, într-o altă tonalitate de rîndul acesta, dinspre mare, dinspre cer, şi Ad ascultă multă vreme, înmărmurit, această simfonie iscată de un singur suspin de-al său.

„Ce acustică nemaipomenit de stranie a creat natura în acest ostrov“ — gîndi el uluit şi îl cuprinse o nestăvilită dorinţă de a auzi şi de a cunoaşte ineditele concerte ale acestui tulburător sol. Undeva, în subconştientul său, se mai păstra distinctă o frază muzicală dintr-un arhaic concert pe care-l iubise odinioară, o frază muzicală de Bach. O murmură cînd simfonia, trezită de suspinul său, se stinse. Şi — largi, maiestuoase — acordurile lui Bach răsunară ciudat de amplificate şi de perfecte, într-o simfonie care era şi nu mai era a compozitorului de pe Terra, căci negrăit de armonioase şi de stranii contrapunctări se năşteau din vibrările acelui ostrov de siliciu şi ecouri, împletindu-se cu pămînteana capodoperă...

De atunci încolo Ad uită de toate, numai muzica trăi în el şi îl învălui de pretutindeni. Alte amintiri decît cele muzicale nu mai avu.

Aştepta să-şi amintească o simfonie ca să înceapă alta. Timpul se cufundase în armonie şi spaţiul era plin de ea.

Şi erau nenumărate, nesfîrşite prilejuri de noi simfonii — nu numai cele stîrnite de şoapta sau măsura începută de Ad. Zburătorul pămîntean învăţă să cunoască melodiile fluxului şi ale refluxului oceanic, pe cele ale solului şi pe cele ale văzduhului aceluia. Căci, atunci cînd cei doi sori de metal incandescent scăpătau sub orizontul mării, pe cerul înnoptat se aprindeau cinci lune mici, două de-argint şi trei de smarald, şi oceanul începea să se agite ritmic, aidoma unei adînci şi melodioase respiraţii majore. Ostrovul vibra atunci ca o scoică imensă. Cît de lungă era oare noaptea aceea şi simfonia valurilor ei? Ad adormea întru

tîrziu, tălăzuit de ecourile fîntînilor gîlgîitoare din juru-i. Şi se deştepta cînd cele 5 lune se aflau încă deasupra sa şi cînd micile păsări ale oceanului, singurele vieţuitoare de aici, veneau în stoluri dese pe nisipul de ametist şi argint, fîlfîind din aripile lor albe şi ţiuind intermitent. De unde veneau? Mai erau, poate, şi alte insule, pierdute undeva în ocean? Ad nu le putea şti.

În simfonia respiraţiei oceanice, fîlfîitul păsărilor de noapte şi strigătele lor ascuţite şi vesele aduceau o fremătătoare înnoire contrapunctică. Ad asculta fermecat ecourile cristaline, integrate în vuietul marii orgi a pădurii de siliciu, care amuţea abia în zori, cînd păsările plecau, lunile se stingeau, iar marea se potolea din unduire... Se făcea linişte.

Cei doi sori răsăreau apoi deodată, năpădind orizontul cu lumina lor incandescentă şi cu strălucirea jucăuşă a haloului lor purpuriu şi violet.

Ad se ducea atunci în valea craterului, unde mînca cîţiva struguri albaştri şi se întindea pe solul de mărgean buretos, aşteptînd melodiile care urmau să răsară. O indicibilă pace sufletească pogora atunci în el.

„De bună seamă, e un vis"... Îşi spunea aproape reflex aceasta, dar ar fi vrut să nu se sfîrşească încă. Gîndul morţii nu-l mai obseda. Îl uitase, aşa cum uitase multe dintre amintirile Pămîntului său...

★

De zeci de ori se făcuse noapte în ostrovul vibrant ca o orgă profundă, de zeci de ori răsăriseră cei doi sori albi, incandescenţi, şi pe plaja de ametist se aşternuse tăcerea violetă, dar cîte zile sau, poate, ani tereştri se scurseseră în marea clepsidră a uitării, astronautul pămîntean nu putea număra şi nici nu avea de ce s-o facă. De altfel, pe această planetă, măsura vremii i-o dădeau doar armoniile şi ecourile naturii stranii, atît de sonore...

. . . .

Pesemne însă totul fusese un vis, un lung şi tulburător vis, căci se sfîrşi fără voia lui Ad, într-o anume clipă, n-ar fi ştiut să spună cînd şi cum.

Se trezi într-o astronavă, al cărui zgomot lent şi egal îi părea cunoscut, ca dintr-o altă existenţă a sa. Ad vedea

chipurile ființelor care-l înconjurau și auzea vorbele lor, cunoscîndu-le în parte semnificația, dar fără să-i trezească sentimente pe deplin conștiente.

Știa că omul acela înalt, plecat asupra lui, cu trupul învălit într-un costum albastru cu ape aurii, e un cosmonaut pămîntean. Știa că e cel mai bun prieten al său. Dar cînd anume și în ce împrejurări se legase prietenia lor nu avea habar. Îl atrăgeau ochii lui negri, atît de buni și de pătrunzători, care-l priveau cu o nesfîrșită compătimire.

De ce se uita așa la el?

Intuia că trebuie să i se fi întîmplat ceva ciudat, ceva care determina în privirea prietenului său acea căutătură de milă și simpatie complexă. Ad se mulțumea însă cu sentimentul că e în preajma unui prieten și protector, fără să se străduiască să-și amintească mai multe.

Dar cealaltă ființă, al cărui glas armonios și moale îl înțelegea, dar al cărui chip nu putea să-l deslușească limpede din pricina învelișului luminos, elipsoidal, pe care-l purta, cine era oare?

O lucire de curiozitate scăpără în ochii lui Ad.

— Începe să fie conștient, rosti pămînteanul cu costum albastru-azuriu către celălalt tovarăș al său din astronavă. Îți mulțumesc, prietene, că te-ai întors din drumul tău ca să-l aduci la astronava mea. Și-ți mulțumesc și pentru toate informațiile și materialele pe care mi le-ai dăruit. E un dar de preț pe care-l faci Pămîntului nostru.

— Îmi pare nespus de bine că am putut lua și direct legătura cu tine, Sõrren, răspunse străinul, și vocea lui avea o rezonanță cantabilă și dulce, care trecu ca o șoaptă moale pe la urechea lui Ad. Poate însă, urmă astronautul nepămîntean, ar fi fost mai bine să nu-l fi lăsat chiar 17 ani tereștri pe Asteroidul Vibrării, cum îi spunem noi. Dar n-aveam atunci altă cale, nu știam alt procedeu ca să-l vindec. Adesea, tovarășii mei de pe planeta unde trăiesc se vindecă prin efectul infrasonurilor sau prin meloterapie de bolile și oboseala resimțită cîteodată în cursul existenței lor.

— Păcat că nu pot ajunge și eu în constelația voastră, pe planeta voastră, șopti Sõrren.

— Asemenea zboruri vor fi posibile, pentru alții ca tine, de-abia mai tîrziu.

— Da, rise astronautul pămîntean. Știu. Pentru nepoții mei sau pentru copiii copiilor lor, care se vor naște pe astronavele pornite către constelația ta, căci, după cum spui, drumul pînă la voi e de 12 secole pămîntești, iar viața terestră abia de 150—200 de ani, deocamdată. Sînt cam departe lumile noastre, nu crezi ?

— Din moment ce ne putem înțelege, nu, nu sîntem chiar așa de depărtați. Și, cine știe, poate că și voi veți supune timpul și veți trăi milenii. Dar, ai răbdare, peste o sută de ani, tovarășul meu, cel care l-a găsit pe Ad pe satelitul de hafniu, trece și el prin sistemul vostru solar, întorcîndu-se din sectorul 11 galactic. Poate chiar se va opri un scurt timp și pe Terra.

— Oamenii de pe Pămînt îl vor aștepta cu nerăbdare, zise Sõrren. Vom fi pregătiți să-l primim. Atunci vom cunoaște — datorită cercetărilor noastre proprii și transmisiunilor voastre — mult mai multe despre Univers. Eu personal îți mulțumesc și-ți voi păstra toată viața amintirea, ca unui frate, ca unui prieten.

Și, cu un surîs, adăugă, făcînd semn spre Ad : Și poate și el te va ține minte...

— Nu, el nu mă va ști decît ca pe o ființă ireală, de vis... sau din cele ce i se vor povesti, ulterior, ca-ntr-o legendă. Ziceai că se trezește, dar, prietene, din păcate, trezirea cunoștinței lui va fi foarte lentă și nu deplină, murmură astronautul străin cu o nespusă părere de rău. N-am bănuit ce repercusiuni va avea asupra lui răstimpul petrecut pe Asteroidul Vibrării.

— Mai bine că nu va ști la început să-și măsoare pedeapsa pe care consiliul judecătorilor pămînteni i-au dat-o, fiindcă a încercat să-și curme viața. Numai eu știu cît de mult își iubea Ad meseria sa de cosmonaut și cît ar fi suferit dacă i s-ar fi interzis s-o practice. Or, de acum încolo, timp de 100 de ani, zborul îi e interzis, desigur, în calitate de comandant de navă. Peste un veac, Ad va avea 164 de ani și va fi prea bătrîn, fizicește, pentru astronautică, chiar dacă va recupera între timp cunoștințele sale tehnice, pierdute prin lipsa practicii și datorită și accidentului.

— Nu te nelinişti, îi vor rămîne alte zboruri, rosti cosmonautul nepămîntean, cu o inflexiune jucăuş-ironică, abia perceptibilă. Dacă, bineînţeles, voi, semenii lui, o să-l ajutaţi.

— Fireşte, spuse simplu Sõrren. Ştiu la ce te referi. Întîi de toate Ad va fi ajutat să-şi recapete întreaga lui memorie, aşa cum a avut-o pe Pămînt, înainte de accident.

— Va trebui să o luaţi cu el de la capăt, ca şi cu un copil, murmură străinul. Noi l-am vindecat cînd l-am găsit intoxicat cu clorură de hafniu şi aproape mort. În schimb, pe Asteroidul Vibrării a contractat o stranie maladie siderală, pe care nu am prevăzut-o. E drept, nici un tovarăş de-al nostru n-a stat în acest ostrov melogen imediat după o operaţie cerebrală, aşa că nu puteam prevedea ce o să se întîmple cu Ad, cu atît mai puţin cu cît sistemul vostru cerebral reacţionează diferit de al nostru şi se reface mult mai greu.

Ad a sosit pe ostrovul nostru cu creierul bolnav. Din această pricină, radiaţiile speciale din atmosfera acestui asteroid au lucrat poate mai intens asupra lui. Sau, poate, au lucrat astfel din alte pricini. O infimă parte a undelor sonore de tipul II i-a influenţat anumite zone ale analizatorului acustic, specializat ca fundament al percepţiilor muzicale, producînd o sporire şi o sensibilizare a lor. Ele sînt acum încărcate cu excitaţii sonore, muzicale, de neşters. Zonele acestea „muzicale“ s-au dezvoltat, aş zice, monstruos, în dauna celorlalte.

Uite, e de-ajuns atît.

Şi străinul fluieră uşor la urechea lui Ad, care pînă atunci stătuse impasibil şi parcă surd, o modulare muzicală.

Ad deschise ochii, îi închise şi surîse larg unor ecouri şi imagini interioare. Părea că visul reîncepe...

Se afla din nou pe plaja de ametist şi argint şi auzea din nou respiraţia foşnitoare a oceanului, filtrată prin marea orgă a pădurii de siliciu...

Îşi clătina capul în tactul undelor mîngîioase şi se lăsa purtat de ele... Nimic în afara lor nu mai exista iarăşi pentru el...

Ce însemna însă vibrarea aceasta înfundată, atît de metalică şi de dură, care-i stăvilea fluxul lui melodic?

Visul său se sparse brusc şi Ad se deşteptă în zgomotul egal al motorului navei pămînteşti. Deasupra lui stăteau uşor aplecaţi Sõrren şi astronautul nepămîntean. Ce vor aceste două fiinţe cu el? se revoltă Ad. Dacă-i sînt prieteni de ce îl chinuiesc, de ce îl duc cu ei, învăluit în sonuri aspre, care-i zgîrie parcă străfundurile fiinţei — de ce nu-l lasă mai departe să plutească în vasta lui simfonie interioară?

Glasul lui Sõrren se suprapuse şi înlocui de fapt acel zgomot de motor care-l trezea şi-l enerva. Ad îi recunoştea parţial doar timbrul şi-l asculta cu oarecare plăcere:

— Înţeleg acum, prietene, spunea Sõrren către celălalt tovarăş din astronavă. Voi i-aţi restabilit plămînii arşi, l-aţi vindecat de boala toxică şi de traumatismele suferite, şi în schimb l-aţi îmbolnăvit, fără voie, de o nobilă hipermnezie muzicală. Noi însă, fraţii săi pămînteni, nu-l vom lăsa pradă dezechilibrului, ci vom căuta să inventăm un instrument potrivit pentru el, prin care să-l deconectăm de aceste reminiscenţe sonice, ori de cîte ori va voi. Va fi nevoie poate de un nou instrument cibernetic, avînd rolul unor vaste şi disciplinate orchestre simfonice, pe care Ad se va strădui să le stăpînească. Îl vom învăţa cu răbdare tot ce va fi necesar pentru asta, tot ceea ce ştiinţa noastră muzicală cunoaşte din tehnica armoniei şi a compoziţiei.

Îi vom da o altă calificare, de compozitor, de muzician, şi în felul acesta nu va rămîne un nevropat genial, dar singuratic, ci un om care se dăruie societăţii, planetei sale...

Am la mine nişte microbenzi cu cele mai frumoase, deşi vechi, simfonii pămînteşti, aranjate şi retranscrise pentru muzica polifonocibernetică de acum, de un mare compozitor contemporan. El a preluat teme simfonice compuse cu cîteva secole înaintea erei comuniste, unele din glorioasa epocă a revoluţiei proletare, iar altele create în veacul în care pacea mondială s-a instaurat pe Pămînt, deci la începutul erei noastre cosmice.

Totdeauna cînd zbor, port cu mine aceste simfonii. Le-a auzit de multe ori şi Ad, în vremea cînd navigam pe aceeaşi rachetă, spre Alfa Centauri. Îi plăceau foarte mult şi lui. Am să i le pun din nou.

— Mă auzi, Ad? Mă înțelegi? spuse apoi Sõrren către fostul său coleg de astronavă, scuturîndu-l ușor de umeri. Am să te fac să asculți acum muzica planetei tale, Ad, a Pămîntului nostru...

Prin ochii lui Ad trecu o lumină, ca un părelnic zîmbet. Își recunoscuse, probabil, numele ori, poate, glasul lui Sõrren îi deștepta asocieri auditive noi și plăcute?... De înțeles însă, nu înțelesese aproape nimic din ceea ce acesta explicase mai înainte.

Își privi prietenul, lung, apoi întoarse capul și fixă — absent — ecranul vizorului spațial. Pe cer, undeva, printre roiuri de sori, era unul albastru, dublu, pe care el căuta să-l vadă aievea... Auzea din nou modularea de orgă...

Și deodată tresări. O muzică mai puțin fluidă decît cea cu care se deprinsese pe Ostrovul Vibrant îl învălui impetuos, smulgîndu-l visării. Aceste fugi ample, ca niște dialoguri ondulatorii dintre Pămînt și Astre, îi aminteau lui Ad ceva, ceva nedefinit, dar de o răscolitoare atracție, ca o ciudată forță gravitațională acționînd asupra inimii sale. Din contrapunctările melodice, de o gravă și precisă arhitectură, se înălța un sentiment complex de triumf, de căutări veșnic neliniștite, de eroism și cutezanță, de tandră cordialitate și de dramatică asprime.

Aceste melodii, da, păreau că-i spun ceva cunoscut lui Ad, căci el le asculta acum cu o încordată bucurie, care-l istovea și, totodată, îl rechema din nou spre viață, cu energii reînnoite. Și, încet, valurile tot mai perfecte ale simfoniilor pămîntești treziră în el multiple ecouri adînci, ca într-un joc reflex de lumini oglindite, sporit, una într-alta...

Cu ochii închiși, zburătorul pămîntean se lăsa purtat de ampla și strania lor polifonie, în timp ce nava străbătea vidul, vibrînd egal, și se apropia din ce în ce de Terra...

Cuvîntul lui KIRIL ANDREEV la întîlnirea scriitorilor de anticipație de la Moscova, în august 1962

Pentru a fi în continuare în spiritul cuvîntului introductiv pe care l-a ţinut cu atîta căldură Vasilii Dimitrievici Zaharcenko, voi începe prin a cita pe un comentator american al literaturii ştiinţifico-fantastice — Lifty. Acum trei ani, el scria că, după zborul în Cosmos al primului sputnik sovietic în anul 1957, s-a produs o dezvoltare explozivă a literaturii fantastice în Occident, în S.U.A., pretutindeni. În Australia au apărut două reviste noi (de literatură ştiinţifico-fantastică).

Ce a generat un asemenea interes pentru literatura ştiinţifico-fantastică după zborul sputnikului ? Realizările în domeniul tehnicii atomice și al rachetelor, al biologiei — care în ultimul timp devine o ştiinţă principală —, toate acestea, după părerea multora, determină acel interes sporit pentru literatura ştiinţifico-fantastică.

Eu cred că aici există şi o altă cauză. E vorba de faptul că a apărut un cititor nou, altul decît cel dinainte. El citeşte literatura ştiinţifico-fantastică nu pentru a se distra într-un mod oarecare, așa cum se întîmpla odinioară, ci pentru a afla, într-o anumită formă atrăgătoare, despre succesele ştiinţei contemporane. Şi el doreşte să găsească răspunsuri la întrebările sale : ce este lumea în care trăiește, ce este universul, ce este viaţa şi pentru ce trăieşte el, pentru ce trăieşte întreaga noastră societate, care se mișcă în domeniul social cu aceeași viteză cu care se mişcă navele noastre cosmice.

Cititorii noi — aceştia sînt tineri savanţi, studenţi, tineretul tehnico-ştiinţific, tineretul studios —, şi pentru ei sînt create în primul rînd aceste opere. Şi iată, aici nu se poate spune că literatura ştiinţifico-fantastică nu rămîne în urma vieţii. Ea nu reuşeşte să ţină pasul. Nu reuşesc să ţină pasul scriitorii, cu atît mai puţin editorii şi absolut de loc nu ţin pasul criticii, iar cititorul aşteaptă noul de la literatura ştiinţifico-fantastică.

Azi, indiferent de ce domeniu al artei, nu pot fi aplicate metodele vechi. Nu se pot folosi metodele peredvijnicilor [1] pentru pictarea peisajului cosmic ; nu este posibil azi să vorbeşti, utilizînd limba lui Turgheniev, despre ceea ce se întîmplă în Institutul „Kurceatov". Aici au loc fenomene noi. Muzica lui Şostakovici, Prokofiev răsună în lumea întreagă, şi tineretul nostru, care o interpretează, şi-a cucerit o întîietate mondială. Şi literatura fantastică trebuie să fie aşa cum o vrea tînărul nostru cititor. El vrea să se regăsească pe sine însuşi în această literatură, cu munca sa, dragostea şi gloria sa ş. a. m. d. Acest cititor emite pretenţii noi faţă de arta în întregime, faţă de toate formele artei. Şi acest cititor cere să i se acorde atenţie.

Literatura ştiinţifico-fantastică poartă răspunderea acum pentru toate cîte se întîmplă în lume, pentru toate cîte se întîmplă în ştiinţă, pentru toate cîte se întîmplă în societatea noastră. Doar literatura fantastică nu e o literatură a prorocirilor, care prezice viitorul în cele mai mici amănunte. Literatura ştiinţifico-fantastică este visul nostru de azi cu privire la felul cum vor trăi oamenii.

Nu voi face o expunere a istoriei literaturii noastre ştiinţifico-fantastice. Despre aceasta s-a vorbit mult. Voi aminti că pe vremuri literatura de anticipaţie s-a luptat pentru dreptul la existenţă, şi acei 5—6 oameni care se adunau în locuinţa unuia dintre ei şi-şi citeau unul altuia operele şi-au cucerit apoi locul lor în literatură şi pe urmă au răzbătut pe arena internaţională şi au demonstrat că tema principală a literaturii fantastice este munca creatoare a omului. Dar acesta e de acum un drum bătut. Azi apare necesitatea unui nou salt, a unei noi dezvoltări, a unei reconsiderări a ceea ce ni se va părea indiscutabil.

---

[1] Şcoală de artă plastică dezvoltată în Rusia secolului trecut (n. t.).

Voi enumera numai acele cărţi care înfăţişează noi aspecte ale acestui gen literar. Cărţile din ultimul an sînt atît de multe, încît este imposibil să le enumăr pe toate.

În primul rînd, vreau să amintesc de cartea lui Ghenadii Gor. Aceasta nu este o lucrare de aventuri fantastice, ci de filozofie fantastică, destinată nu copiilor mai mici sau mai mari, ci tineretului, care este el însuşi eroul acestei cărţi.

Broşura fraţilor A. şi B. Strugaţki, „Întoarcerea", nu reprezintă o operă mare, unitară, ca „Nebuloasa din Andromeda" a lui I. Efremov, ci înmănunchează diferite schiţe, care mi se par deosebit de interesante. În ele se regăseşte noul cititor, vorbind limba pe care o vorbeşte, trăind problemele pe care le trăieşte tineretul — floarea poporului, floarea intelectualităţii noastre creatoare.

Printre noile cărţi aş vrea să remarc pe cea a lui Polesciuc, „Greşeala lui Alexei Alexeev", pentru problemele pe care le pune, combinînd în mod original teme ale literaturii poliţiste şi ştiinţifice.

Foarte interesantă este ultima carte a lui A. Dneprov, „Lumea în care am dispărut". După cum am reuşit să stabilesc, Dneprov este cel mai popular autor în cadrul tineretului ştiinţific.

Nu putem să nu amintim interesanta carte a lui Savcenko „Stelele negre".

Cunoaştem multe cărţi care se află în elaborare — cărţile lui Gromov, Zabelin, Gansovski.

Se modifică profilul genului literar, se schimbă reprezentările noastre despre subiect, erou, conflict. De exemplu, ne şi este greu să ne imaginăm, deşi mai există şi vor mai exista încă multă vreme, cărţi în care autorii să nu se preocupe de om, ci numai de acele probleme pe care autorii se străduiesc să le expună pe cît posibil mai complet şi mai popular, astfel încît să ajungă la cititor într-o formă atrăgătoare. Vor exista cărţi pur şi simplu de aventuri, în cadrul cărora fantasticul este numai un amănunt. Astfel de cărţi au existat şi înainte şi vor mai exista. Aceasta este o literatură fantastică de tipul celei care a existat cu vreun pătrar de secol în urmă şi în care întregul conflict constă în aceea că, de exemplu, profesorului i s-a sustras proiectul de perfecţionare a unui sub-

marin sau a vreunui alt aparat. Povestiri distractive, pentru a fi citite în tramvai, în troleibuz sau în tren.

În afară de marea literatură științifico-fantastică, există — sau are dreptul la existență — fantasticul abstract, în care autorul nu-și propune sarcina de a descrie oameni, ci se mulțumește să creeze un joc liber al inteligenței, ceva de felul dezlegării cuvintelor încrucișate, a rebusurilor, a criptogramelor ș. a. m. d.

Sînt bucuros să remarc că concursul permite o lărgire importantă a cunoașterii operelor științifico-fantastice din țările socialiste. Cunoaștem diferite nume, îl cunoșteam pe interesantul lider Stanislav Lem, cu filozofia sa originală, cu problemele sale care se ocupă, înainte de toate, de psihicul omenesc. Îi cunosc pe Gheorghe Markov, Marinov, Dilov, Sarcevski. Dar nu citesc nici romînește, nici ungurește, iar traducerile sînt puține. Nădăjduiesc că această lacună va fi înlăturată și de edituri și de publicațiile care sînt azi în număr mai mare ca totdeauna.

Înainte, numai editura „Tînăra gardă" tipărea cărți științifico-fantastice. Apoi a început să le editeze și „Detghiz". Acum însă literatura științifico-fantastică a cucerit edituri ca „Sovetski Pisatel", ca noua editură „Znanie", iar în provincie foarte multe edituri, ca, de exemplu, la Leningrad „Lenghiz". Există o revistă specială de literatură științifico-fantastică, „Iskatel", există almanahuri și culegeri — se editează foarte multe opere, dar toate acestea nu sînt încă organizate, examinate și cîntărite de noi toți. Și noi trebuie să discutăm, să discutăm despre toate, despre ce trebuie să scriem, cum să scriem ș. a. m. d.

Cine va discuta ? Scriitorii trebuie să discute. Nu trebuie să-i așteptăm pe critici. De ce nu asaltați gazetele și revistele ? De ce nu purtați discuții, de ce nu scrieți în paginile lor ? Nimeni nu va îndeplini în locul vostru această treabă.

Dar iată că se pune o problemă : ce este literatura fantastică și ce este literatura științifico-fantastică ?

Oare noi negăm dreptul la existență al unor cărți ca acelea de basme fantastice, în cadrul cărora putem cuprinde basmele lui A. Grin, Iuri Oleși sau Kaverin ? Fantasticul poate exista și ca procedeu literar. Amintiți-vă de „Dama de pică" de Pușkin, „Pielea de sagri" de Balzac,

„Ţara ierburilor dese“ de V. Braghin. Prin ce se deosebesc procedeele lui Braghin, prin care şi-a realizat eroii în romanul „Ţara ierburilor dese“, de procedeele lui Balzac din „Pielea de sagri“ ?

Jules Verne nu-şi socotea romanele ca fiind fantastice. Acestea erau romane despre călătorii extraordinare, călătorii în neobişnuit. Herbert Wells nu-şi denumea romanele nici fantastice, nici ştiinţifico-fantastice, şi nimeni nu va lucra la crearea omului invizibil, dar aceasta a fost o problemă care i-a permis să atace o temă social-fantastică. Nimeni n-a interpretat şi nu a denumit fantastic „Tunelul“ lui Kellerman sau opere ca „Hiperboloidul inginerului Garin“ şi „Aelita“ lui A. Tolstoi. Sau să ne gîndim la pamflete — şi ele se pot încadra în literatura ştiinţifico-fantastică. Dar fantasticul este aici un procedeu care permite autorului să pună un erou obişnuit într-o situaţie neobişnuită, să dezvăluie cît mai ascuţit şi mai deplin problemele de bază care sînt puse în faţa cititorului nostru. Literatura fantastică se află într-o mare ascensiune. Dar a urca un munte e întotdeauna foarte greu. Consider că, pentru a putea desfăşura din cînd în cînd astfel de discuţii, este necesar să ne întîlnim. Concursul internaţional a arătat ce rol a şi început să joace literatura de anticipaţie în viaţa şi literatura noastră.

Să creăm o literatură ştiinţifico-fantastică spirituală, optimistă, admirabilă, opusă literaturii fantastice burgheze, care apune. Literatura noastră ştiinţifico-fantastică este luminată de razele răsăritului, zboară prin întinderile cosmice, unde ziua durează 80 de minute, ne conduce în spaţiile unde soarele nu apune niciodată.

Cititorii au cuvîntul

Am 28 de ani şi sînt căsătorit de doi ani. Am terminat liceul şi o şcoală tehnică de chimie. De la absolvirea şcolii lucrez în cadrul Combinatului chimic din Făgăraş.

Am urmărit Colecţia de la primele numere apărute, literatura de anticipaţie constituind una dintre lecturile mele preferate. În biblioteca mea ocupă un loc important Colecţia şi alte cărţi ce tratează teme ştiinţifico-fantastice, ca: „Aelita“, „Nepoţii nepoţilor noştri“, „Un romîn în Lună“, „Luntrea sublimă“, „Drum printre aştri“ **etc., pe care le recitesc adesea.**

În mod deosebit mă atrag povestirile cu subiecte cosmice. În Colecţie au apărut multe pînă acum, dar exigenţele mele nu sînt totuşi satisfăcute. Aş vrea şi mai multe cu întîlniri ale pămîntenilor cu fiinţe din alte lumi, cu acţiuni comune care să fie folositoare tuturora. În acest sens mi-a plăcut „Planeta Mrina în alarmă“.

În legătură cu popularizarea Colecţiei, vă spun că oricui împrumut o broşură acela devine un cititor al publicaţiei dumneavoastră. Aceasta, deoarece îi recomand cele mai bune povestiri.

În familia mea, ce să mai zic, citesc cu soţia aceeaşi fasciculă, ceea ce duce uneori la mici încurcături, fiindcă eu citesc mai repede şi aş dori să întorc fila.

GEORGE UNGUR

Sînt un pasionat cititor al colecţiei „Povestiri ştiinţifico-fantastice“ încă de la apariţia primului număr. Citind povestirile apărute în colecţie am avut bucuria de a petrece minunate clipe de desfătare intelectuală. Sînt bibliotecar de profesie şi am posibilitatea nu numai să citesc multe cărţi, dar şi să cunosc părerile cititorilor asupra căr-

ţilor. Numărul cititorilor care solicită de la biblioteca noastră broşurile colecţiei editate de revista „Ştiinţă şi tehnică“ sau romane ştiinţifico-fantastice este pe zi ce trece tot mai mare. Nu rareori mi s-a întîmplat să ascult un bobinator de la Uzinele „Electroputere“ sau un turnător de la Uzina „7 Noiembrie“ vorbind cu pasiune despre „Nebuloasa din Andromeda“ de I. A. Efremov, „Omul amfibie“ de A. Beleaev, sau despre ultimele numere din colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice“. Numeroşi sînt cititorii care doresc să afle prin intermediul cărţilor cum se va dezvolta ştiinţa şi tehnica în viitor sau cum este viaţa pe alte planete. Acelaşi lucru îl doresc şi eu şi îl găsesc cu prisosinţă în Colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice. Cît de mult mi-au plăcut povestirile: „O iubire din anul 41042“, „Paradoxala aventură“, „Uraniu“, „Turneul de primăvară“, „Pasărea de piatră“ ş.a.

Aş vrea să subliniez totodată şi faptul că povestirile se bucură de o prezentare grafică excelentă.

Ca un vechi cititor al Colecţiei vreau să fac şi eu cîteva observaţii.

Unele povestiri ştiinţifico-fantastice sînt prea ştiinţifice şi foarte puţin literare. Colaboratorii Colecţiei trebuie să ţină seama că povestirile ştiinţifico-fantastice se adresează masei largi de cititori şi deci trebuie să fie scrise cît mai atrăgător, cît mai explicit şi dacă se poate şi cu puţin umor.

Unii colaboratori ai Colecţiei publică o singură povestire, apoi dispar ca un meteorit.

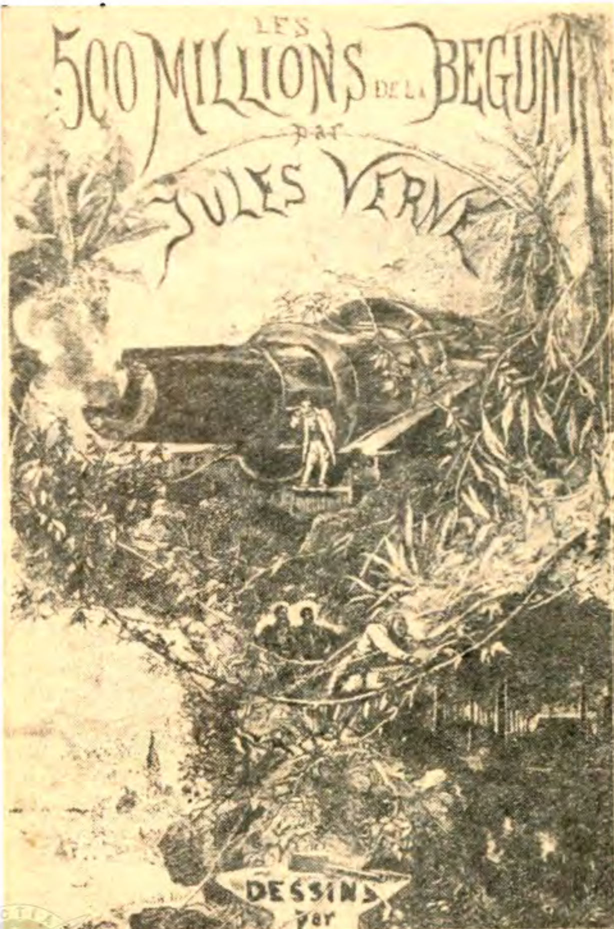
O dorinţă, cred că nu e numai a mea, este aceea de a se publica în volum cele mai bune lucrări apărute în Colecţie.

Aş dori să mai citesc în paginile Colecţiei o nouă povestire scrisă de Sergiu Fărcăşan.

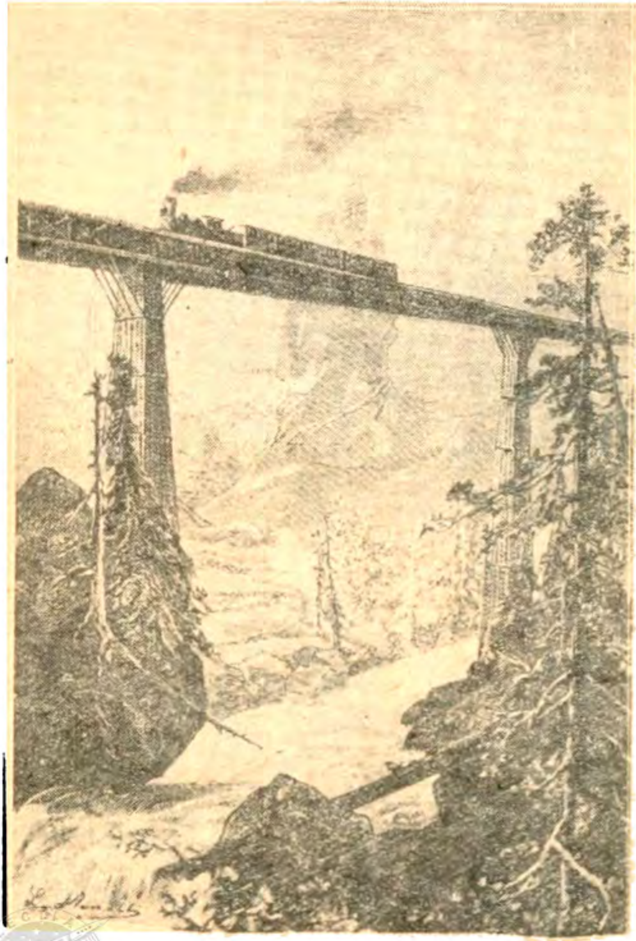
În încheierea acestei scrisori, urez din inimă spor la muncă harnicilor colaboratori şi redactori ai Colecţiei.

GEORGE NIŢĂ
Biblioteca regională Oltenia — Craiova

Printr-o fericită coincidență, în preajma apariției celui de-al 200-lea număr al Colecției noastre, iubitorii literaturii științifico-fantastice au sărbătorit aniversarea a 135 de ani de la nașterea lui Jules Verne. Sintem cu atit mai bucuroși să oferim cititorilor, începînd cu numărul viitor, traducerea interesantului său roman antirăzboinic intitulat : „Cele cinci sute de milioane ale Begumei".

După cum scrie Kiril Andreev în prefaţa la operele complete ale lui Jules Verne editate în Uniunea Sovietică, în acest roman „ştiinţific, fantastic şi în acelaşi timp social“, apar „două tipuri de inventatori: pe de o parte creatorul, legat de aspiraţiile înaintate ale epocii sale şi dornic să slujească pînă la capăt cauza progresului uman şi social, iar pe de altă parte inventatorul obscurantist,

care slujeşte ţelurile antisociale şi antiumanitare ale lagărului reacţiunii".

Ilustraţiile pe care vi le prezentăm sînt reproduse după ediţia originală şi aparţin lui L. Benett.

Ele înfăţişează cîteva momente din pasionanta acţiune a romanului.

Tiparul executat la C.P.C.S. — Bucureşti

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU

• MARTIE 1963